

OTKRIĆE KRISTA - SPASITELJA I EVANGELIZATORA

JUAN E. VECCHI
Via della Pisana, 1111
00163 Roma
Italija

Pregledni članak
Primljeno 17. 1. 1997.
UDK 232.3

Sažetak

Jubilej dvijetisućite godine budi u ljudima različite osjećaje. Raspoloženje i stavovi idu od nesigurnog iščekivanja i straha pred onim sutra do snova punih nade o većoj slobodi i ljepšoj budućnosti. Tom događaju autor prilazi iz kršćanske perspektive stavljajući u središte osobu Isusa Krista, koji daje smisao nesigurnom tijeku povijesti i svemu ljudskome. Razmišljanje se uklapa u to ozračje dvama pozivima: uprijeti pogled u Krista i pratiti mlade kako bi ga prihvatili u vjeri.

1. PREMA TREĆEM TISUĆLJEĆU

Ovogodišnja *Pobudnica*¹ je prvi korak duhovnog putovanja koje nas vodi prema trećem tisućljeću. Tiče se svega što ljudi pred tim osjećaju i kulture koja ga obilježava.

U nekima prevladava nesigurno iščekivanje, između straha od ekološke katastrofe i obmane tehnološke utopije, bojazni od iskorištavanja sredstava od manjine i nade u jedinstveni i solidarni svijet; zebnje od manipuliranja životom i mentalitetom i snova o većoj slobodi. Kaže se da smo na putu prema krajnjim ljudskim mogućnostima u svakom smislu.

No istodobno postoji i osnovan rizik da mnogi proslave jubilej 2000. godine bez svijesti o njegovu podrijetlu i značenju. Nešto slično Božiću, svedenom na potrošačku dimenziju, ili blagdanu Uskrsa, kao prigodi za turistička putovanja i izlete.

Za nas je 2000. godina Jubilej: vrijeme milosti i obraćenja, pomirenja i solidarnosti, spomena i planiranja. Iščekujemo ga i živimo u svjetlu događaja Isusa Krista. On nije istek vremena nego je slavljenik koji je obilježio puninu i novost vremena.

Slavimo spasenje koje Bog danas ostvaruje u čovječanstvu po svome Sinu koji je po utjelovljenju nazočan u ljudskoj povijesti; po daru Duha koji je po uskrsnuću poslan svijetu i potiče kršćansku zajednicu i pokreće savjest svijeta; po Očevu objavljenju od kojega sve potječe i kojemu je sve usmjereno.

2000. godina će biti "punina" vremena, bogata značenjem i uzdignućem stvarnosti, naravno ako je čovječanstvo bude živjelo u vjeri, nadi i ljubavi; punina koja nije uzrokovana ljudskim događajima, političke ili kulturalne naravi, nego "poslanjem" Sina, koji nije proizvod vremena, nego Božji dar, kao što prijelaz iz jednog u drugi Savez nije jednostavno plod horizontalnog ljudskog razvitka, nego je dar odozgo.

1 Svake godine vrhovni poglavar salezijanaca predlaže članovima Salezijanske obitelji misao vodilju koju nazivamo *Pobudnicom*. Za 1997. godinu ona glasi: *Pogledom uprtim u Isusa (Heb 12,2), prvorodenca među mnogom braćom (Rim 8,29), pomažemo mladima da ga vjerom prihvate*. U ovom prilogu donosimo razmišljanje o toj temi.

Jubilej dakle za nas sadrži svijest, prihvaćanje, zahvaljivanje i radost zbog Kristova dara: posrednika i svjedoka Božjeg suputništva u ovom trenutku ljudske povijesti, procvat mira i zajedništva koje nam je Krist donio. Zato je on "bitno označen kristološkim obilježjem"²: Krist isti jučer, danas i uvijek.

Crkva na njegove izazove odgovara jednim projektom: novom evangelizacijom. U razdoblju koje se pred čovječanstvom otvara nudi svoje osobito bogatstvo: otajstvo Krista.

Na njega je usredotočeno razmišljanje kontinentalnih sinoda koje su u pripremi.

"Isus Krist spasitelj i njegovo poslanje ljubavi i služenja u Aziji: 'Da život imaju, u izobilju da ga imaju'."³ Tako Azijska sinoda.

"Susret s Isusom Kristom živim, koji je put prema obraćenju, zajedništvu i solidarnosti u Americi." Tako Sinoda Amerika.

2. PROGRAM POBUDNICE

Pobudnica se uklapa u to ozračje *dvama pozivima*: uprijeti pogled u Krista i pratiti mlade kako bi ga prihvatili u vjeri.

Prvi poziv, formuliran izričajima Novoga zavjeta: "*Pogled uperen u Krista*", uzet je iz poslanice Hebrejima.⁴

Nakon predstavljanja razvoja objave i velikih vjernih likova koji su u ljudskoj povijesti čuvali spomen na Boga i prenosili vjersku predaju sve do Spasiteljeva dolaska, pisac poslanice obraća se Kristovu učeniku. Poziva ga da bude postojan u ispovijedanju vjere, da za svoj život ne traži druga nadahnuća u prošlosti i sadašnjosti nego da nastavi produbljivati vjeru kao trkač na natjecanju koji je sav okrenut prema cilju.

U jednom komentaru sv. Ivan od Križa kaže: "Otac, poslavši nam Sina, koji je njegova jedina i konačna Riječ, rekao nam je sve jednom i zauvijek. To je prvotno značenje teksta kojim Pavao želi nagovoriti Hebreje da napuste stari način odnosa prema Bogu i da upere svoj pogled samo u Krista. I zato tko god bi htio kušati Gospodina i moliti ga za viđenja i objave ne bi samo načinio ludost nego bi i uvrijedio

Boga što ne upire svoj pogled samo u Krista."

U tom nastojanju oko postojanosti i napredovanja, učenika podržava i privlači Isus, *začetnik i usavršitelj vjere*: On je izvor, temelj i hrana vjeri, onaj "koji nam je otvorio put vjere i vodi nas prema njezinu dovršenju". To je mesijanski naziv koji upućuje na Isusovo Božje sinovstvo, kako je to razvidno iz izričaja koji slijede, u kojima se opisuje njegov odnos s Bogom slično onima poznatijima u poslanici Filipljanima.⁵

Izričaj "*prvorođenac među mnogom braćom*" uzet je iz poslanice Rimljanima. Određuje okvir poziva na koji nas je Bog pozvao, a koji u Kristu ima svoj uzor i uporište, prvijencu onoga što se treba dogoditi u nama: "Jer koje predvidje, te i predodredi da budu suobličeni slici Sina njegova te da on bude prvorođenac među mnogom braćom."⁶

Dvostruki biblijski naglasak predstavlja Kristove dimenzije koje nadahnjuju naš odgojni rad: On je čovjekov Spasitelj po milosti i njegovo savršeno ostvarenje, objava Boga i znak čovjeka, Sin Božji i odgovor na tajnu čovjeka. Kao odgojitelji i evangelizatori mladih pozvani smo da u njega uperimo svoj kontemplativni pogled.

Vjera, poznavanje i prijanjanje učenika uz Krista izvor su njihove sposobnosti naviještanja i svjedočenja.

U Evanđelju ti stavovi nastaju, razvijaju se i dostižu vrhunac u poistovjećivanju s Učiteljem u različitim momentima.

Očaranost u prvom susretu, u kojem sugovornike zadivljuje nešto od Isusove osobe i njegove mudrosti, budi želju da se ponovno vrate k njemu i da ga slijede.

Svakodnevno druženje s Isusom vodi shvaćanju njegovih gesta, produbljivanju njegova nauka i razumijevanju Isusovih nakana koje masa ne razumije. Čudesa, susreti, oslobađanje od nepoznatih i nesavladivih

2 TMA, 31.

3 Iv 10,10.

4 Heb 12,2.

5 Usp. Fil 2,6-9.

6 Rim 8,29.

sila dovest će učenike do toga da se pitaju: "Tko li je ovaj?"

U *kratkim trenucima preobraženja* prepoznali su njegovo božanstvo, premda ne shvaćaju kako se to uklapa u ono ljudsko, osobito u misterij križa i smrti.

U *vjeroispovijestima*, potaknuti Duhom, trebaju zaviriti u sebe i organizirati svoje dojmove kako bi mogli odgovoriti na pitanje koje im Učitelj postavlja: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?"

Uslijedit će konačno i iskustvo *Uskrsnuća i rasyjetljenja Duha Svetoga*; zatim iskustvo evangelizacije svijeta koje će im pokazati koliko je Uskrsli nazočan u savjestima i događajima, kao i to koliko se vjeruje u preobrazbenu snagu njegove riječi; i napokon, priključenje spasenju po *mučeništvu*.

Pogled uprt u njega traje čitav život: nema ponavljanja, ne umara se i ne iscrpljuje se predmet. Uključuje slušanje, odnos, druženje, suradnju u poslanju, ljubav i poistovjećivanje.

Sve se to, kao i kod apostola, ostvaruje u nama snagom Očeve milosti koja nas privlači Kristu.

Nama se ta milost daje u vidu rada s mladima. Raste sa svojim osobitim značajkama u onoj mjeri u kojoj nastojimo dijeliti je s mladima. Naše Konstitucije naglašavaju: "Hodimo s mladima da ih privedemo osobi uskrslog Gospodina kako bi, otkrivši u njemu i u njegovu Evanđelju najuzvišeniji smisao svoga života, rasli kao novi ljudi."⁷

Pratiti ne znači dati upute kao stručnjak ili profesionalac, poslati nekoga ostajući sam na vlastitim pozicijama, nego krenuti s nekim na put.

Pobudnica nam dakle doziva u svijest naše osobno iskustvo s Kristom, želju da to iskustvo priopćujemo, pedagošku sposobnost da uključimo mlade kako bi im se Krist pokazao kao onaj koji jest i daje život: onaj koji živi.

"Sve to činimo nasljeđujući Gospodinov primjer i metodu njegove ljubavi dobrog Pastira *na putu u Emaus*. Nasljeđujemo njegove stavove: činimo prvi korak i pristupamo mladima; s njima idemo putem, slušajući ih i dijeleći s njima tjeskobe i čežnje;

strpljivo im tumačimo zahtjevnu poruku Evanđelja; ostajemo s njima da obnovimo gestu lomljenja kruha i pobudimo u njima žar vjere koji će ih preobraziti u vjerodostojne svjedoke i navjestitelje."⁸

3. PONOVI POLAZAK OD EVANĐELJA

Kršćanski život, u posljednje vrijeme to se naglašava više nego ikada, *ne sastoji se u religioznom nauku*, a još manje u nekoj ideologiji. Nije prvotno tumačenje svijeta s empirijskog i filozofskog gledišta, niti nekakav moralni sustav, a niti niz kulturnih čina ili srž pročišćenog ukupnog religioznog iskustva čovječanstva.

Kršćanski život je prihvaćanje jedne osobe, u kojoj prebiva punina božanstva, koje se objavilo i nastavlja se objavljuvati u čovječanstvu. Kršćansko iskustvo sastoji se u poznavanju Isusa Krista, shvaćenom u biblijskom smislu, i prihvaćanju događaja spasenja koje je u njemu i po njemu ostvareno u ljudskoj povijesti.

Zaustaviti se pred Kristom i njegovim misterijem slično je gubljenju u oceanu. Dovoljno je imati na umu Pavlova razmišljanja, tekstove liturgijskih slavljaja, pjesništvo ili kršćansku literaturu, pučku pobožnost, iskustvo poznatih ili nepoznatih mistika. On je predmetom misli i osjećaja onih koji su ga poznavali, središte života zajednica, savjest čovječanstva.

S druge strane, istina Isusove osobe i njegova događaja izloženi su *rizicima svojstvenim našoj kulturi* i današnjem stanju evangelizacije. Želio bih naglasiti neke.

Prvi je i najočitiiji rizik gubljenje *pamćenja, dezinformacija*.

Broj mladih i odraslih kojima se nije dovoljno govorilo o Kristu, povećava se. Isus nestaje ne samo s obzora kulture i društvene organizacije, nego i iz osobne svijesti i mentaliteta.

"Pospasenjsko" shvaćanje (ne osjećati potrebu spasenja ili vjerovati da ono stvarno ne postoji izvan ljudskih mogućnosti) smatra neizbježnim granice pojedinaca i zlo

7 *Konst.* 34.

8 *23. OS*, 93.

svijeta te povjerava njihovo nadvladavanje tehničkim rješenjima.

Drugi je razlog *nepotpuno i subjektivno tumačenje Kristove osobe i njegova događaja* što ga izdvaja iz povijesne konkretnosti.

Uz već poznate zamišljaje o Kristu kao "revolucionaru" ili "gotovo hippy pjesniku", uslijedili su oni kaleidoskopski koji nastaju u skladu sa sklonostima pojedinaca.

Katkada, uz priznavanje povijesnosti, smanjuju se njegove dimenzije: prikazuje ga se kao predmet neutjelovljenih religioznih iskustava ili samo kao učitelja i model ljudskih vrednota do kojih nam je danas stalo; i sve to po mjeri potrošača u svijetu manipulirajućih idealizacija, mitova i mogućih stvarnosti, bez želje za provjerom.

Treći je rizik mnogo skriveniji; pripada ozračju religiozne misli i nerijetko se nadahnjuje na nekoj dobroj nakani: pronaći točku susreta među religijama, prepoznati sjeme Riječi i pronaći nove putove dijaloga u ozračju uzajamnog poštivanja i tolerancije.

To znači *izjednačiti Krista s drugim religioznim učiteljima* ukoliko su "posrednici spasenja", priznavajući mu u nekim slučajevima prvenstvo ili ga promatrati kao dolaznu točku, izjednačujući kršćanstvo s ostalim iskustvima Boga. Tvrdi se da je jedan plan spasenja, a komplementarni različiti putovi traženja.

Što se nas tiče, prijeti nam opasnost "već čuvenoga" i "poznatoga", tako da Krist više ne bude predmetom divljenja te da se ne nastoji još više upoznati što je "Dužina i Širina i Visina i Dubina te spoznati nadspoznatljivu ljubav Kristovu".⁹

U ovoj situaciji *najprije upravljamo pogled na povijest Isusa Nazarećanina*.

To je bila središnja tema apostolskog navještaja i jezgra iz koje su nastala kasnija razmišljanja o Kristu. To bi razmišljanje, istrgnuto iz povijesnog okružja, bilo manje od teorije ili nauka: svelo bi se na puko proučavanje.

Pučka pobožnost, koja izražava vjeru Crkve, još uvijek je u povijesti glavni put u razumijevanju Isusova djela i poruke upra-

vo zato jer živo odražava ljudske situacije i dolazi im u susret navještajem i znakovima koji su razumljivi poniznima i siromašnima.

Gotovo sve velike duhovne tradicije uprle su pogled na Isusovu povijest kako bi potakle na obraćenje, obnovu života, na kršćansko djelovanje i poistovjećivanje s Njim. Možemo spomenuti samo kao primjer "razmatranja" koja duhovne vježbe sv. Ignacija Lojolskog posvećuju otajstvima Kristova života, od rođenja do uskrsnuća, uključivanjem svih snaga osobe i sve prijelaze koji dovode do primjerenog poznavanja i trajnog usvajanja ili pak ona, koja su bliža pastoralnom osjećaju, sv. Franje Asiškoga, a koja su našla svoj izričaj u širenju jaslica.

Isusovu povijest nalazimo u Evandjeljima. Ona je donose kao nešto stvarno, što se odigralo u određenom vremenu, prostoru i društveno-političkom i religioznom okružju. Dapače, imaju upravo obilježja životopisa prema temeljnim pravilima i kriterijima vremena u kojem su napisana.

Imaju međutim i jednu posebnost: *nude se kao navještaj, objava*.

Pomoću gesta, riječi, akcija i reakcija, prihvaćanja i odbijanja, solidarnosti i Isusovih progona i proganjanja radi Isusa, Bog pokazuje uvjete i putove konačnog spasenja, ponuđenog svakoj osobi i svijetu.

Upravo zato evanđeosko pripovijedanje nije jednostavno informacija, nego autentično prenošenje vjere, uprisutnjenje spasenjskih događaja, konkretan poziv, poziv na djelovanje u skladu s onim što nam spasenje savjetuje.

"Četiri Evandjelja mogu se promatrati kao četiri priručnika za življenje vjere u Krista. Ako Isusova povijest koju nam donosi *Marko* može pripremiti katekumene na obraćenje, povijest koju donosi *Matej* nudi novokrštenicima najprikladniji način za življenje nasljedovanja Isusa. *Lukino* Evandjelje i Djela apostolska pravo su pomagalo za sve vjernike da zažive životom misijskog i evanđeoskog svjedočenja.

I konačno povijest koju je napisao *Ivan*

9 Ef 3,18-19.

pravi je priručnik kristocentrične i trojstvene duhovnosti za zrele vjernike.”¹⁰

Uperiti pogled na Isusa znači vratiti se osobnom, svakodnevnom razmatranju Evanđelja, prema kriterijima koji su dozrijevali u posljednje vrijeme a koji su izraženi u važnim dokumentima kao što su *Dei Verbum* ili *Tumačenje Biblije u Crkvi*.

“Da bi upoznali pravi Kristov identitet” - čitamo u *Tertio millennio adveniente* - “potrebno je da se kršćani, prije svega tijekom ove godine, vraćaju s obnovljenim zanimanjem na Bibliju, ‘bilo preko svete liturgije, krcate božanskim riječima, bilo preko bogougodna čitanja, bilo preko prikladnih inicijativa i drugih pomagala’. U objavljenom tekstu, ustvari, sam Otac nebeski ljubazno nam dolazi ususret i zadržava se s nama, pokazujući nam narav jedinorođenoga Sina i svoj plan spasenja za čovječanstvo.”¹¹

Budući da je doslovni smisao temelj za bilo koji drugi smisao i primjenu, *Božansko čitanje (Lectio divina)* se često preporuča, čak i mladima. “U vašim skupinama, draga mladeži” - čitamo u *Poruci Svetog oca u povodu XII. svjetskog dana mladih* - “nastojte umnožiti prigode za slušanje i proučavanje Gospodnje Riječi, osobito pomoću *Lectio divina*: tu ćete otkriti tajne Božjega srca i imati koristi za prosuđivanje situacija i preobrazbu stvarnosti.”

15. prosinca 1996., u kontekstu građanskog poslanja, Ivan Pavao II. uručio je Markovo Evanđelje s osobnim pismom svakoj obitelji rimske župe “Naša Gospa od Valme”. Taj je poziv upućen i nama.

4. ISUS SPASITELJ

Mnogi su pokušali predstaviti lik Krista: njegov fizički, psihološki, moralni i duhovni lik. U Evanđelju sigurno ima elemenata za to. Evanđelja govore o Isusovu pogledu, njegovu načinu naviještanja, odnosu prema učenicima i prijateljima, o njegovoj sućuti i plaču, razumijevanju i toleranciji, molitvi, njegovoj potpunoj slobodi koju stavlja u službu svoje neizmjerne sposobnosti ljubavi; izuzetan je to lik koji dovodi apostole do vjeroispovijesti: *Sin je Božji*.

Svi međutim zaključuju da se Evanđelje ne bavi izravno predstavljanjem Isusova fizičkog, moralnog i duhovnog lika. Prikazuju ga međutim kako “djeluje i poučava”. Omogućuju nam čuti njegovo naučavanje, razmatrati o njegovim gestama, shvatiti čemu daje prednost u sklopu svoga temeljnog interesa: Božjega kraljevstva. “Isus je obilazio sve gradove i sela učeći po njihovim sinagogama, propovijedajući evanđelje i liječeći svaku bolest i svaku nemoć.”¹²

Tertio millennio adveniente preporuča da upremo pogled na Krista navjestitelja polazeći od IV. poglavlja Lukina Evanđelja. Među kristološkim sadržajima - kaže - ističe se: “Otkriće Krista Spasitelja i Evangelizatora s posebnim osvrtom na četvrto poglavlje Lukina Evanđelja.”¹³ Isus, pomazan Duhom, naviješta Radosnu vijest siromasi, sužnjima oslobođenje i vid slijepima, slobodu potlačenima i proglašava godinu milosti Gospodnje.¹⁴

Božje kraljevstvo posve ga zaokuplja i izgleda daje jedinstvo i smisao svemu što naše oči zamjećuju na njemu i o njemu. On ga naviješta potaknut unutarnjom snagom koja proizlazi iz nazočnosti Duha i u potpunoj slobodi s obzirom na svoju rodbinu, vlastima, osobnim interesima. Na to ga potiče ljubav prema Ocu, koji ga je posvetio i poslao, te sućut prema ljudima.

Ali u čemu se sastoji Kraljevstvo?

To je dugo navješćivana i iščekivana zbilja još prije njega, koja u svom povijesnom postojanju ima svoje dovršenje te je ostavljena Crkvi kao poslanje sve do kraja vremena.

Kraljevstvo je nazočnost Boga koja, kad je čovjek prihvaća, rasvjetljava njegov hod i poziva u zajedništvo s njim. Za nas se poklapa s evangelizacijom.

To je dakle ključ za razumijevanje i pronalaženje mogućeg Isusova značenja u današnjoj kulturi i svijetu. On nije samo prijatelj duše i predmet naših duhovnih sk-

10 A. AMATO, *Cristo verso il Padre*, 66.

11 TMA, 40.

12 Mt 9,35.

13 TMA, 40.

14 Usp. Lk 4,16-19.

lonosti, kao što to može biti neki autor, učitelj i umjetnik. Kraljevstvo ga čuva od subjektivizma, spiritualizma i postavlja u konkretnu povijest i dramu svijeta.

Kraljevstvo se upravo naviješta u vidu dobara koje osobe s pravom priželjkuju: mir, pomirenje, praštanje, oslobođenje od zla, radost, punina; ali njegov znak i potpuni i konačni dar je život.

Kraljevstvo se sastoji u pobjedi života nad smrću. To je jamstvo koje nam Bog daje u Kristu da će život pobijediti i to ne na nekakav jadan i nepotpun način, nego u punini svojih mogućnosti.

Kraljevstvo je snaga koja nam se dariva da naviještamo život, da se za nj borimo, zapažamo gdje je ugrožavan; a osobito objava da je život u Bogu i da nam od njega dolazi kao dar, te u zajedništvu s njim nalazi svoj smisao i svoju puninu. "Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju."¹⁵ Riječ koja daje život postoji već od samog početka. Mi smo je čuli, svojim očima vidjeli. Život se očitovao i mi smo ga vidjeli. Navješćujemo vam Život vječni koji bijaše kod Oca i očitovao se nama.¹⁶

Zato se Kraljevstvo očituje pomoću oslobađanja od fizičkog, psihičkog i duhovnog zla koje muči čovjeka; to oslobođenje nije samo materijalno i privremeno, nego potpuno i konačno, svakako ne samo moguće i željeno. "Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli: *Slijepi progledaju*, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, *siromasima se navješćuje evanđelje*."¹⁷

Fizička ozdravljenja, oslobađanje od zloduha i obraćenja srca Isus ne ostvaruje da bi potvrdio svoje božansko podrijetlo. To su naprotiv znakovi naravi, snage i prisutnosti Kraljevstva.

Poučavati, prosvjetljivati, ozdravljati, uskrisivati, vraćati dostojanstvo i praštati, oslobađati od zla, ovisnosti, predrasuda, osobnih i društvenih uvjetovanosti, ostaju tipične geste njegova navješćaja, pedagogije i pothvata.

U evanđeoskom pripovijedanju ističu se okolnosti, stavovi, akcije, pozornosti kojima se treba posvetiti. Ne svodi se niti zadržava u čisto religiozno područje više nego

to i samo Evanđelje čini. Naprotiv, naznačuje nam uvjete, sudionike, stanja, vrednote koje omogućuju širenje Kraljevstva. Za nas su to kao "lekcije" o tome što, kako, zašto, gdje evangelizirati.

Na temelju onoga što je rečeno u Evanđelju, shvaćamo da je Kraljevstvo zbilja koja dolazi od Boga i vodi zajedništvu s Njim. Upravo zato čvrsto je vezano uz prilike svijeta i zauzimanje stavova koje mi ljudi izražavamo prema njima.

Kraljevstvo je svakako duhovna, unutarnja zbilja, koja zahvaća srce i dušu: Kraljevstvo Božje je u vama; ali je i fizičko i izvanjsko. Izražava se u stilu života i zalaganju za uklanjanjem svega što sprečava živjeti kao ljudska bića, čak i u obraćanju Ocu; tiče se i određenja materijalnih dobara, služenja vlastitim tijelom, upotrebe osobnih darova i kompetencija. Zato su blaženi siromasi, čisti, oni koji traže pravdu i oni koji su progonjeni.

Kraljevstvo se obraća pojedinim osobama, ali istodobno rasvjetljuje i njihove međusobne odnose, odnos među društvenim skupinama, narodima, ulogama, organizacijama i njihovim naslovnicima: predlaže jedan oblik shvaćanja i ostvarivanja suživota u skladu sa solidarnošću koja je otvorena, nije isključiva, u skladu s univerzalnom ljubavlju.

Prožimajući život na svim razinama, kraljevstvo Božje zahvaća i strukture u kojima se odnosi kristaliziraju. Omogućuje svaku promjenu u obraćenju Bogu, ali to obraćenje uključuje naš način življenja i djelovanja u svijetu.

Rasprava o hramu i sukob s vođama su karakteristični, isto kao što su i odgovori Pilatu i šutnja pred Herodom: spašavaju se uloge i pojedinci, ali ne i savez moći, predaje i načela koja uzrokuju ovisnosti. Isus je došao da posvjedoči za "istinu". To je proročki oblik koji razara, zajedno s onim o Kraljevstvu koje gradi i preobražava. Ono doista poziva na korjenitu promjenu: "Prib-

15 *Iv* 10,10.

16 *Usp. I Iv* 1,1-2.

17 *Mt* 11, 4-5.

ližilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!”¹⁸

Uključuje zaokret i u ljudskom suživotu. Tiče se srca, ali ne manje i kesa i banaka; prosuđuje privatni život, ali i javne moći. Isus ima stav, vrednovanje i prosuđivanje novca, vlasti, prestiža, solidarnosti, bile one u skladu ili ne s Božjim srcem i dobrom čovjeka.

5. SVE DO DAVANJA ŽIVOTA

Zalaganje oko evangelizacije i Kraljevstva vodi Isusa u muku i smrt. To je središnji događaj njegova života. Omogućuje nam shvatiti njegovo sinovsko poistovjećivanje s voljom Očevom, daje nam mjeru njegove ljubavi prema ljudima i njegove solidarnosti sa stanjem čovjeka. Dokaz je to utjelovljenja i, kod Ivana, trenutak proslave.

Iznenaduje opseg koji ima u svakom evanđelju. U prvom propovijedanju bila je to jezgra navještaja predstavljena kao pripovijedanje u konkretnosti njegova događanja. Petar govori svojim slušateljima: "Izraelci, čujte ove riječi: Isusa Nazarećanina, čovjeka kojega Bog pred vama potvrdi silnim djelima, čudesima i znamenjima koja, kao što znate, po njemu učini među vama - njega predana po odlučenu naumu i promislu Božjem, po rukama bezakonika razapeste i pogubiste.”¹⁹

I u simbolima vjere, u onima starim kao i onima koje mi izgovaramo, *muka i smrt* tvore srž ispovijesti: "Pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan." Križ će dakle, zajedno s proslavom, biti jedan od ključeva razumijevanja u vjeri tko je Isus, kako i kojim putovima djeluje u čovječanstvu.

Evanđelisti pripovijedaju o mucu i smrti pokazujući da uzroci nisu u nekom fatalnom, izvanzemaljskom dekretu, nego u konkretnoj povijesti ljudi, dok je značenje i spasenjska vrijednost u Isusovim božanskim stavovima (samo jedna osoba!) koji nadilaze volju i nakane ljudi. Te dvije stvari treba imati u vidu s obzirom na potrebnu ljestvicu ako se želi Isusovu osobu objaviti u povijesti.

Njegovo naučavanje i geste prema siromasima, isključenima, ženama, ustanovama

i zakonskim pretjeranostima pokazivale su se kao bezakonje u očima onih koji su imali novac, moć i ugled.

Evanđelisti ukazuju na rastući otpor, sljepoću osoba vezanih uz sustav koji treba održati.

Neprijatelji se koriste mogućnošću manevra, šurovanja s drugima, zakonima i propisima kao i nevjernošću učenika da bi ga se riješili, misleći da će tako ukloniti jednu opasnost po društveni, politički i religiozni *status quo*.

To je slika onoga čemu ususret ide evangelizacija, dubina do koje treba doći da bi mogla ozdravljati i preobražavati. Na to nas podsjeća dobro poznati ulomak iz Apostolske pobudnice *Evangeliu nuntiandi*: "Riječ je o tome da se snagom Evanđelja dosegnu i tako reći isprevrnu mjerila ljudskog prosuđivanja, ustaljene vrednote, interesi, misaona kretanja, ishodišna nadahnuća i životni obrasci koji su unutar ljudskoga roda u suprotnosti s Božjom Riječi i njegovim naumom spasenja.”²⁰

Isus međutim ljubavlju pobjeđuje smrt: prinosi se Ocu u poslušnosti poslanju koje mu je povjereno da daje život svakoj osobi, u krajnjem svjedočanstvu za kraljevstvo Božje, za spas sljedbenika i neprijatelja, u potpunoj solidarnosti s ljudima.

Shvaćanje koje nam sugeriraju evanđelja ne zanemaruje okolnosti i povijesne uzroke i istodobno je usredotočeno na Isusa, na dramatični tijek njegove ljudske egzistencije.

Nemoguće je razmišljati o evangelizaciji svijeta bez odnosa prema mucu i smrti Isusovoj kao vrhuncu njegova zalaganja za Kraljevstvo i život. S pravom se teologija križa proteže kroz stoljeća sve od sv. Pavla i nezaobilazna je i u duhovnosti uskrsnuća. Ne samo kao nužna prethodnica istinitosti, nego i kao objava uvjeta spasenja. *Križni put* je duboko povezan s *putom svjetla* i obrnuto. To je poziv na dubinu u svijetu koji voli "spektakularnost", prolazan i nepostojan znak dobara koja bi bila pri ruci.

18 Mk 1, 15.

19 Dj 2,22-23.

20 EN, 19.

6. KRIST GOSPODIN

U iskustvu s Uskrsnim "otvaraju se oči" učenika za novo shvaćanje događaja i riječi Isusovih.

Uskrsnuće čini univerzalnim Kristovu nazočnost i snagu koje su se očitovale, na već opisan način, u vrijeme njegova smrtnog života. Nema više vremenskih i prostornih granica. Riječ je o jednom stvarnom i povijesnom događaju, premda je potrebna vjera da bi ga se prihvatilo i shvatilo.

On je Živi, Spasitelj i Otkupitelj svakoga čovjeka i čovječanstva. To se izriče u sažetim formulama prve kerigme, u razvijenijim vjeroispovijestima, u pripovijedanjima koja govore o ukazanjima Uskrsloga učenicima. Ti nas svjedoci pozivaju da upravimo svoj pogled na otajstvo Krista koje prožima ljudsku povijest.

Uskrsnuće se doista ne tiče samo Isusa i njegovih suvremenika kao da bi ono bilo njegova osobna osveta neprijateljima ili podrška vjeri apostola. Tiče se svakoga čovjeka, ljudskog roda u njegovu nastajanju, ljudske povijesti sa svim zamršenim zbivanjima koje nazivamo kulturom; tiče se svemira.

U svemiru i povijesti razjašnjava se vječni plan Božji, objavljuje se njihov cilj i njihovo konačno stanje, ponazočuje se preobrazbena snaga konačno uskrsloga. Trebalo bi ponovno poslušati kristološke himne Pavlovih poslanica. Nadahnutu prilagodbu našim prilikama i misli nalazimo u konstituciji Drugog vatikanskog sabora *Gaudium et spes*.

Konstitucija baca uskrsno svjetlo na ljudski život: "Krist, koji je za sve umro i uskrsnuo, po svojem Duhu pruža čovjeku svjetlo i snagu da može odgovoriti svom vrhovnom pozivu. Nema pod nebom drugog imena danog ljudima po kojem oni treba da se spase."²¹

Uskrsnuće se primjenjuje na povijest i kulturu: "Krist, koji je svojim uskrsnućem postavljen za Gospodina i kome je dana sva vlast na nebu i na zemlji, snagom svoga Duha već djeluje u srcima ljudi. U njima ne budi samo želju za budućim vijekom nego također samim time nadahnjuje, pročišćuje

i učvršćuje ona velikodušna nastojanja kojima se ljudska obitelj trudi da poboljša životne uvjete i da tom cilju podloži svu zemlju."²²

I napokon govori o značenju toga događaja za svemir: "Nepoznato nam je vrijeme dovršenja zemlje i čovječanstva, a ne znamo ni način preobrazbe svemira. Prolazi, doduše, vanjski lik ovoga svijeta, izobličen grijehom. No poučeni smo da Bog sprema novi stan i novu zemlju u kojima će vladati pravednost i gdje će blaženstvo ispuniti i nadvisiti sve želje za mirom što se rađaju u ljudskom srcu. Tada, pošto smrt bude pobijeđena, sinovi će Božji biti u Kristu uskrišeni, i ono što je bilo sijano u slabosti i raspadljivosti obući će neraspadljivost."²³

Isusovo uskrsnuće predstavlja ispunjenje svih obećanja neprolazne ljubavi i života, koja je Bog već od početka dao čovječanstvu, a koje je ono gajilo kroz tisućljeća u nadi, ali i patnji, smrti i nevjernosti.

Nazočnost Uskrsloga očituje se kroz preobrazbeno djelovanje Duha, koji donosi darove, dar govora, snagu evangeliziranja i velikodušnost služenja u crkvenoj zajednici. Očituje se i u novom stilu života čiji je začetnik zajednica učenika: biti jedno srce i jedna duša i staviti svima sve na raspolaganje tako da među njima ne bude razlika, ovisnosti, oskudice, podvojenosti. To je način kojim žele nadvladati znakove smrti: osamljenost, krajnju materijalnu bijedu i nedostatak motiva za život.

S tim je povezano i aktivno zalaganje u služenju okolnom i udaljenijem svijetu. Apostoli ukazuju na smisao života, liječe bolesne od njihovih bolesti, oslobađaju opsjednute zlim duhovima. Ozdravljenje uzetoga u hramu, koje je Petrovo i Ivanovo djelo, simbolički obnavlja čin uskrsnuća: uzimaju ga za ruku i pomažu mu da stane na svoje noge da bi onda i sam hodao.

Evangelje je riječ, ali i ljubav i preobrazba stvarnosti.

21 GS, 10.

22 GS, 38.

23 GS, 39.

“Protiv svakog pokušaja gnostičkog rasplinjavanja u neki mit, zanimanje za Isusov zemaljski život želi očuvati povijesnu ukorijenjenost objave o njemu; zatim, protiv svakog pokušaja u stilu arheologije koja se zadovoljava uskrisivanjem prošlosti, ono se izražava polazeći od uvjerenja: onaj koji je živio živ je još i sada te govori kršćanima sadašnjeg vremena.”²⁴

Upiremo svoj pogled u Uskrsloga. Pozvani smo razmatrati o tom događaju pomoću Riječi, prepoznati ga u životnosti crkvene zajednice, u povijesnim pokretima koji prate dobra koja ona potiče i ostvaruje u srcima osoba koje se otvaraju Bogu i bližnjemu, u težnjama mladih, u pobožnosti puka.

Odgovarajući na jedno hipotetičko pitanje koje mladi postavljaju Isusu: “Učitelju, gdje stanuješ?”, papa Ivan Pavao II. naznačuje neka mjesta gdje se može doći u dodir s njim: “Susrest ćete Isusa tamo gdje se ljudi nadaju i trpe..., u najsiromašnijima ili u onome tko stanuje u vašoj blizini..., među onima koji ga zazivaju premda ga ne poznaju..., među muškarcima i ženama koji se nazivaju kršćanima..., u vašim župama..., na euharistijskim slavljinama..., u Riječi.”²⁵

7. SALEZIJANSKE SLIKE ISUSA

Postoje neke predodžbe Krista koje osobito privlače našu pozornost i na koje smo osjetljiviji.²⁶ Nadahnjuju našu duhovnost i oblikuju našu pedagogiju. Imali su vrlo bogati razvoj u projektima života različitih skupina Salezijanske obitelji. Bogate su poviješću i sadašnjim otajstvom Krista.

Spomenut ću ih vrlo kratko.

Jedna i najvažnija među njima je svakako ona o *Dobrom Pastiru*. “On je živo i egzistencijalno središte našega posvećenog života. Svi posvećenici su usredotočeni na Krista, ali je naše osobito svjedočanstvo obilježeno pedagoško-pastoralnom značajkom kojom gledamo Krista kao ‘Dobrog Pastira’, koji je stvorio čovjeka i ljubi njegove kvalitete, koji ga je otkupio i oprašta mu grijeh, te ga čini novim stvorenjem po svome Duhu.”²⁷

Naš se pogled zaustavlja na slici Pastira,

o kojoj su proroci, pjesnici, mudraci i povjesničari napisali predivne stranice Biblije. Slika predstavlja Boga koji oslobađa svoj narod od ropstva i vodi ga kroz pustinju, dovodi ga do mirnih voda i zelenih livada, ispravlja ga, ali mu iskazuje svoju ljubav i svoju blizinu; čisti ga i privlači k sebi, pomaže mu da postane ljudska zajednica njemu posvećena, sposoban prihvatiti i preneti svoja obećanja, potiče ga uvijek prema novim ciljevima mudrosti.

U Kristu zatim prepoznaje tu ljubav koja otvara Ocu i želi svima, bliskima i dalekima, mudrima i poniznima, darovati puninu života; zahvaća svakoga pojedinačno te dariva sebe u svakodnevnom poslanju i prinosu na križu; omogućuje svojim da prepoznaju njegov glas, moli se za njih ocu s povjerenjem i ljubavlju, uči ih moliti iskrenim i nježnim riječima. Na tome se nadahnjuje naše omladinsko poslanje i iz nje, u strpljivom hodu prakse, izvire preventivni sustav.

Toj se slici dodaje ona o Isusu *prijatelju mladih*. Don Bosco je često spominje, osobito u gesti prihvaćanja i blagoslivljanja djece (odgojno razdoblje onoga vremena!). Tu temu izvanredno obrađuje Ivan Pavao II. u pismu upućenom mladima svijeta (31. ožujka 1985).

Toj se temi ponovno vraća i gotovo snimama Isusa u trenutku razgovora s mladićem o vječnom životu. Sugovornici, tema i razvoj za nas su doboko znakoviti.

Temu nam je već predstavio i don Egidio Viganò. “Evandjelje” - piše - “pokazuje na različite načine Isusovu ljubav prema mladima: voli ih (Mk 10,21: *pogleda ga i zavoli*); želi ih imati u svojoj blizini (Mt 19,14-15; Mk 10,13-16; Lk 18,15-17: *pustite dječicu k meni...*; Lk 9,46-48: *Tko god primi dijete...*); poziva ih da ga slijede (Mt 19,16-26; Mk 10,17-22: *bogati mladić*); ozdravlja ih (Iv 4,46-54: *Idi, sin tvoj živi*); uskrišava ih (Lk 7,11-15: *Mladiću, kažem*

24 X. LEON-DUFOUR, Rječnik biblijske teologije, KS, Zagreb 1969, 360.

25 Usp. IVAN PAVAO II., *Poruka u povodu XII. svjetskog dana mladeži*.

26 Usp. *Konst.* 11.

27 *ACG* 334, 33-34.

ti, ustani!; Mk 5,21-43; Lk 8,40-55: *Jairova kći*); oslobađa ih zloduha (Mt 17,14-18; Lk 9,37-43: *istjeruje zloduha iz dječaka*; Mt 15,21-28; Mk 7,24-30: *i iz kćeri žene Kanaanke ili Sirofeničanke*); povlašteni su u praštanju (Lk 15,11-32: *prispodoba o izgubljenom sinu*); računa s njima u izvođenju čudesnih znakova (Iv 6.1-15: *Ovdje je dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribice...*).²⁸

Salezijansko je srce posve zaposjednuto Kristom koje ljubi mlade kako ih ljubi On; Krista, prijatelja malenih i siromašnih, promatra i zato njegovo zanimanje za mlade i pučke slojeve postaje dublje, postojanije, istinskije, plodnije.

I napokon gledamo u Krista, *Novog čovjeka*. U Njemu - tvrdi Sabor - misterij čovjeka nalazi istinsko svjetlo. On je slika Boga nevidljivoga: savršen čovjek, na neki način sjedinjen sa svakim čovjekom, prvorođenac među mnogom braćom. Taj razvoj odgovara suvremenom svijetu, koji ima ambiciozne ciljeve, tehničke i humanističke, traga za novim mogućnostima gospodarenja nad materijom i životom, novih koristivih prostora, novim značenjima koja želi dati vlastitom postojanju.

Našu odgojnu djelatnost vodi slika čovjeka koja se nadahnjuje na Evandjelju, na njegovim perspektivama smisla, moralnom i religioznom nauku, ali osobito na osobi Isusa Krista koji na savršen način ostvaruje zajedništvo s Bogom i solidarnost s braćom, osjećaju za pravednost i ljubav, svijesti o sebi i darivanju, sadašnjosti svijeta i njegovu konačnu cilju.

Nama je prirodno biti istodobno evangelizatori i odgojitelji, u Njemu nalaziti misli vodilje za promaknuće čovjeka. Uvjereni smo da politički, odgojni i kulturalni projekti koji se od Njega udaljuju dovode do gubljenja i katkada do oskrvruća ljudskoga. Kraj ljudske povijesti, središnja točka povijesti i civilizacije, središte ljudskoga roda, radost svakoga srca, punina njihovih težnji sadržane su u Kristu.²⁹

8. PRAĆENJE MLADIH

Nakon zadržavanja na hitnosti obnove našeg "poznavanja" Krista, usmjeravamo svo-

ju pažnju prema mladima, na udaljenost koja postoji između nemalog broja njih i mjesta i osoba koje im mogu priopćiti vijest o Isusu. Zatim na teškoće s kojima se susreću, znajući za mentalitet koji prevladava, kako bi mogli prihvatiti kao stvarno ono što nam On govori, te nadvladati zapreke kako bi vjera postala značajna u njihovoj svijesti i životu.

Istodobno gledamo na potrebu Kristova svjetla i mudrosti koji su im potrebni, na njihovo gotovo spontano slaganje s njegovom porukom, na ljubav koju mu mnogi od njih iskazuju i traže ga u produblivanju njegove riječi i zalaganju djelotvorne ljubavi.

Kod mladih postoje različite razine poznavanja Krista. To isto vrijedi i za njihovu spremnost da ga slijede. Zato i govorimo o putovima koji imaju kao polazište prvi navještaj, koji se neprestano obnavlja i dolaze do ponude života koji je potpuno ukorijenjen u Kristu pomoću omladinske duhovnosti: to je program koji sadrži težnju rasta i pozitivno je rješava u svjetlu Isusa koji je put, istina i život.

Možemo spomenuti *neke uvjete* da bi naše "praćenje" bilo djelotvorno i slično onom što ga je Gospodin ostvario s učenicima na putu u Emaus, koje mi uzimamo kao model.

Prvi se uvjet treba ozbiljiti u nama: to je *uvjerenje da je za svaku osobu najradosnije i najplodnije iskustvo "poznavanje Krista"*. To je najdragocjeniji dar koji mlada osoba može ponijeti sa sobom iz susreta i druženja s nama, nešto najbolje što joj mi možemo ponuditi. Ta je svijest bila vrlo živa u našeg oca don Bosca, što je on očitovao izjavama i radom koji nisu ostavljali mjesta dvoj-bama: katehiziranje, pomaganje da žive u milosti Božjoj, spašavanje duše.

Sve ima svoje vrijeme: sigurno je korisna neka priprava za navještaj i prihvaćanje Krista; ali gubimo veliku priliku ako s tim kasnimo zbog premalo povjerenja u veliko-dušnost mladih, u Isusovu privlačnost ili djelotvornost milosti.

28 E. VIGANÒ, *Il progetto educativo salesiano*, 16.

29 Usp. GS, 45.

To uvjerenje će nas dovesti do spoznaje o djelatnoj nazočnosti Duha u životu mladih, prije i dalje od naših pothvata.

“*Mi vjerujemo da Bog ljubi mlade. Ova je vjera izvor našeg poziva, ona pokreće naš život i sve naše pastoralne aktivnosti.*”

Mi vjerujemo da Isus želi podijeliti ‘svoj život’ s mladima: oni su nada bolje budućnosti; nose u sebi, među svojim očekivanjima, skriveno sjeme Kraljevstva.

Mi vjerujemo da je Duh prisutan među mladima, i da po njima želi izgraditi vjerodostojniju ljudsku i kršćansku zajednicu. On već djeluje u pojedincima i skupinama.”³⁰

Naše praćenje *vrednuje bogatstvo koje svaka mlada osoba ima u sebi*. Razumno i strpljivo primjenjujemo pastoralnu mudrost i kompetenciju kako bismo u srcu mladih probudili, katkada “pokopanu” ali ne posve iščezlu, želju za Bogom. Danas, u vremenu areopaga, ta osjetljivost je neophodna kao nikad. Ako se u ljudskom ne prepoznaje Božja nazočnost i ljubav, teško se može potaknuti na vjeru i imati motivacije da ju se prenese mladima.

Treba zatim “*stupiti*” u svijet mladih. “Naše nastojanje oko odgoja mladih u vjeri često nailazi na poteškoće. Mnogi od njih nisu zahvaćeni ni našom porukom ni našim svjedočenjem... *Ukloniti udaljenost između nas i njih, približiti im se, zauzeti se za njih* dakle naš je prvi korak.”³¹

Uspnimo se na njihova kola kako je učinio đakon Filip; razapnimo svoj šator među njima.

To će dovesti do toga da ih prihvatimo s njihovim značajkama i da nas oni prihvate. Ovdje vrijede Isusove riječi: “Tko vas prima, mene prima.”³² Jednostavna i siromašna mlada osoba teško će susresti Kristova učenika a da nema neki osjećaj za onoga koji ga nadahnjuje. Teško će shvatiti da je Krist onaj koji mu dolazi ususret, ako onaj koji se predstavlja u njegovo ime ne stvara ozračje da bude prihvaćen. “Nastoj da te drugi ljube.”

Nužno je zatim *svima dati priliku da se svjesno susretnu s Kristom*. “Osjećamo obvezu pružiti priliku mladim generacijama za osobni susret s Kristom.” Odluka je to

izrečena u pastoralnom pismu talijanskih biskupa, poslije sastanka u Palermu.³³

Susret s Kristom je bitan na putu prema vjeri. Prema tome se teži, od njega se ponovno polazi: zbilja, kvaliteta, nastavak susreta. Riječ je vrlo konkretna da izrazi početak, iskustvo i narav vjere.

Za to nalazimo dovoljno potvrde u evanđeljima. Ona se zaustavljaju na Isusovim susretima s najrazličitijim osobama: s onima koji su postali apostoli, sa Samarijankom, Nikodemom, preljubnicom, Zakejom, Martom i Marijom, bogatim mladim, s učenicima na putu u Emaus. Ti susreti nisu tek spomenuti, nego se donose i najsitnije pojedinosti i Isusove riječi, kao i najdublje reakcije njegovih sugovornika.

Susreti u evanđeljima govore upravo o vjeri. Pripovijedaju kako nastaje i što je. To je Isusova samoobjava: “Mesija sam ja koji s tobom govorim.”³⁴

Isus se objavljuje pomoću gesta i riječi. Tko se s Njim susreo poznaje ga, ne samo preko pripovijedanja i vrednovanja ljudi, nego osobno. Stječe iskustvo njegove mudrosti i dobrote. Život se onda počinje mijenjati u svojim perspektivama, osjećajima, navikama i projektima. Prisnost s Isusom i njegova objava dovest će do toga da ga se prepozna i prizna Sinom Božjim.

Susret, i ono što se u njemu događa, tajnovit je i nedokučiv kao i ljudska ljubav, dapače i više. Sam Isus tvrdi da nitko ne dolazi k Njemu ako ga Otac ne privuče. Učenicima kaže: “Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas.”³⁵ Tako se susret ne pokazuje kao slučaj, a niti kao spretnost osoba, nego upravo kao Božji dar.

Za svaku mladu osobu osobna vjera započinje u trenutku u kojem se Isus prikazuje kao onaj u kojem se nalazi smisao života, kojemu se treba obratiti u traženju istine, koji pomaže shvatiti odnos s Bogom i tumačiti naš ljudski život.

30 23. OS, 95.

31 23. OS, 97.

32 Mt 10,40.

33 *Con il dono della carità dentro la storia*, 38.

34 Usp. Iv 4,26.

35 Iv 15,16.

Potaknuti na susret, stvoriti uvjete za to, gotovo ugovoriti sastanak s Kristom, danas je jedna od zadaća omladinskog pastoralna. To nije uvijek lako.

Povlašteno mjesto susreta je kršćanska zajednica. No često ona ne uspijeva privući k sebi, a niti pronaći prikladno vrijeme za navještaj koji odgovara većini mladih. Ima danas čitav niz osoba koje svode susret sa svima na sentimentalnu simpatiju. Mnoštvo poruka, pomanjkanje vremena i težnje komuniciranja otežavaju sustavno izlaganje onoga što kršćanska misao nudi o Isusu.

Sve to međutim nije konačno. Duh i Otac usmjeruju svaku mladu osobu prema Kristu. On će uvijek buditi čar i snagu koje treba podržavati i motivirati.

Pastir odgojitelj iskušava sve putove koji vode prema susretu: težnju za druženjem, odgojne prostore, svjedočanstvo vjernika; razmišljanje o životu, pitanja i težnje koje on postavlja, a koje će odgojitelji nastojati prepoznati, nazvati imenom, tumačiti i sučeliti se s Isusovom poviješću i riječima; iskustvo o vrednotama, situacije i odnose koji otvaraju nove dimenzije egzistencije; izravni navještaj koji ima unutarnju snagu da dirne um i srce.

I napokon *potreba za praćenjem.* "Gajimo nadu da im možemo pokazati put koji će ih dovesti od želje za životom do punine života, to jest da izgrade životni stil koji će odražavati stil Isusa iz Nazareta."³⁶

Nije dovoljan časovit susret. Rastemo u vjeri kako taj susret postaje osobno posjećivanje i trajno prijanjanje. Često se susrećemo s ljudima koji govore da su imali neko religiozno "iskustvo" i vidi se kako im je ono ostalo u dragom sjećanju. Katkada međutim to nema svoj nastavak. Vjera nije samo osjećaj, očaranost ili divljenje prema Isusu Kristu, kao što ljudska ljubav nije "opijenost". U ozračju subjektivizma koji udišemo, ta zbrka je uvijek u zasjedi. Zadovoljavamo se trenutačnim, onim što je intenzivno i prolazno.

Prvi zanos je sigurno milost. Ali vjera je tek onda istinska kad je *prihvatanje osobe Isusa Krista u osobni život*, povjerenje u njegov nauk, promjena stavova prema njegovim uputama. Tako nam ga predstavlja

Evandjelje u svojim izvještajima o vjeri. Na obali rijeke Jordana Ivan je ugledao Gospodina gdje prolazi: osjeća poziv i uzbuđenje. Slijedi ga, gaji prijateljstvo, osjeća se voljenim i uzvraća ljubav. Za njega Isus postaje nerazdvojni suputnik. Bez Njega ne bi mogao shvatiti svoj život. Postaje ljubljenu učenik.

Eto što znači prihvaćanje: odnos prema Isusu koji usmjerava i omogućuje izbor, želja da ga se ponovno čuje, htjenje da se ide k njemu, obnavljanje divljenja, prihvaćanje njegova projekta.

Mnogi su jednom oduševljeno prihvatili Isusa, kao mnoštvo koje ga je htjelo učiniti kraljem. Lijepi broj ga je susreo, ali nisu nastojali gajiti prijateljstvo s njim. Neki ga, došavši pojedinačno k Njemu, i među najbližima, nisu prihvatili. Nisu svi imali povjerenja u njegovu moć prosuđivanja, u njegovu mentalnu ravnotežu (*Izvan sebe je!*), u njegove sposobnosti (*Nije li on sin drvodjelje?*), u njegovu mudrost (*Mi imamo zakon!*), u njegovu ispravnost (*Đavla ima!*). I danas se kaže: Živi izvan svijeta, idealist je, govori o nečem nemogućem, izmišljotina je Crkve, mitska je osoba.

Povjerenje se tiče triju područja na kojima čovjek troši sve svoje snage: sreće, istine i dobrote; one zajedno određuju "život" i "spasenje", koji se smisao daje egzistenciji, što se misli, kako se djeluje. Na sve to, pred tolikim ponudama i na rubovima nesigurnosti, mladi vjernik kaže: "Ti imaš riječi života vječnoga."³⁷

Prihvatanje Isusa dovest će do promjene mentaliteta i novog usmjerenja života prema pravilima sreće koje je Krist proglasio u blaženstvima: siromaštvu, miru, čistoći srca, pravednosti, milosrđu. U skladu s tim mlada će osoba naučiti prosuđivati materijalna dobra, ljudsku ljubav, značenje tijela, odnos prema sebi sličnima i različitim od sebe, događajima, Božjem planu o sebi.

36 23. OS, 92.

9. JEDNO PITANJE I JEDAN ODGOVOR

“Što vi kažete, tko sam ja?”³⁸ “Našli smo Mesiju.”³⁹

Ispovijest i svjedočanstvo, kontemplacija i komunikacija; unutarnjost i evangelizacija; na to nas potiče Pobudnica 1997, prvi korak hodočašća u vremenu prema punini čovječstva i smisla.

Zgodno ih sažima i izražava jedna stranica Pavla VI.:

“Isus je vrhunac ljudskih težnji, cilj je naših nada i naših molitava, središte je povijesnih i civilizacijskih želja, on je Mesija, središte čovječanstva, on daje smisao ljudskim događajima vrijednost ljudskim akcijama, on oblikuje radost i puninu želja sviju srdaca, pravi čovjek, model savršenstva, ljepote, svetosti, poslan od Boga da uosobi istinski model, pravo shvaćenje čovjeka, brat sviju, nenadomjestiv prijatelj,

jedini dostojan svakog povjerenja i ljubavi: on je Krist-čovjek.

Istodobno Isus je izvor

svake naše istinske sreće,

on je svjetlo po kojem svijet

dobiva prave dimenzije, oblik, ljepotu i

sjene;

on je riječ koja sve definira, tumači,

svrstava, spašava;

on je princip našeg duhovnog i moralnog

života;

govori što treba činiti i za to daje snagu,

milost;

odražava svoju sliku, dapače svoju

nazočnost

u svakoj duši koja postaje zrcalo

koje prima zrake njegove istine i života,

koja naime vjeruje u njega

i prihvaća njegov sakramentalni znak:

on je Krist-Bog, Učitelj, Spasitelj, Život.”⁴⁰

37 *Iv* 6,68.

38 *Mt* 16,15.

39 *Iv* 1,41.

40 *Generalna audijencija*, 3. veljače 1965.